

Rapport

Marktruimte nieuwe bioscoop in stadshart Amstelveen

Pathé Theatres B.V.

21 april 2022

2022-06 RP 01.03

Leisure Advies bv
Akeleistraat 3
2565 NT Den Haag

www.leisureadvies.nl
+ 31 (0) 650 631 673

Inhoud

	Management samenvatting	3
1	Aanleiding en vraag aan Leisure Advies	5
1.1	Aanleiding, vraagstelling en hoofdlijnen aanpak	5
1.2	Risico's en verantwoordelijkheden	5
2	Bioscoopplan Amstelveen	6
3	Status quo bioscoopaanbod Amstelveen	10
3.1	Ontwikkeling aanbod en bezetting filmstoelen Amstelveen	10
3.2	Bioscoopaanbod rondom Amstelveen	11
3.2	Verwachte vraagontwikkeling Amstelveen	12
4	Marktruimte bioscoopstoelen Amstelveen	14
4.1	Hoe verhoudt Amstelveen zich tot vergelijkbare gemeenten?	14
4.2	Conclusies benchmark	18
4.3	Eindconclusie	19
	Figuren	
Figuur 1	Situatie plan Pathé Amstelveen	6
Figuur 2	Impressie entree Pathé aan het Stadsplein	7
Figuur 3	Impressie Pathé bioscoop zijde zuidoost	7
Figuur 4	Impressie Pathé bioscoop zijde zuidwest	8
Figuur 5	Toekomstige situatie verdiepte A9 en ligging Pathé Amstelveen	9
Figuur 6	Toekomstige situatie verdiepte A9 en ligging Pathé Amstelveen	9
Figuur 7	Bioscoopaanbod binnen 15 autominuten van stadshart Amstelveen	12
	Tabellen	
Tabel 1	Ontwikkeling bioscoopaanbod en bioscoopbezoek Amstelveen + kengetallen	10
Tabel 2	Bioscoopaanbod binnen 15 autominuten van stadshart Amstelveen	12
Tabel 3	Vergelijkingsgemeenten + grote buurgemeenten benchmark Amstelveen	14
Tabel 4	Bioscoopaanbod in de vergelijkingsgemeenten	15
Tabel 5	Bezoekaantallen en kengetallen vergelijkingsgemeenten	16
Tabel 6	Ontwikkeling bioscoopaanbod in vergelijkingsgemeenten sinds 2019	17

Management samenvatting

Toets marktruimte voor nieuwe bioscoopstoelen in Amstelveen

Pathé heeft plannen om in het stadshart van Amstelveen een nieuwe bioscoop te vestigen en heeft behoefte aan een objectief oordeel of er marktruimte is voor deze nieuwe bioscoop. Leisure Advies is gevraagd daar onderzoek naar te doen. De uitkomsten daarvan zijn verwoord in dit rapport. Het onderzoek is volledig gebaseerd op deskresearch, met als kern een benchmark waarbij het bioscoopaanbod in Amstelveen is vergeleken met dat in een selectie van gemeenten die overeenkomsten vertonen met Amstelveen.

Modernisering en verlevendiging stadshart Amstelveen versterkt uitgaanskarakter

De nieuwe Pathé bioscoop krijgt vooralsnog 7 doeken en 1.200 à 1.250 stoelen en zal onderdeel uitmaken van de 'cultuurstrip' aan het Stadsplein in Amstelveen. De plint van deze cultuurstrip zal worden heringericht. Bovendien zal de komende jaren het gehele stadshart worden gemoderniseerd en verlevendigd en zal de infrastructuur aan de zijde van de Keizer Karelweg worden verbeterd. Het stadshart wordt daardoor beter bereikbaar en aantrekkelijker om te winkelen én om uit te gaan. De geplande overkluizing van de A9 ter hoogte van het stadshart zal ervoor zorgen dat ook de 'achterzijde' van de cultuurstrip, aan de Meander bij het busstation, een veel aantrekkelijker uitstraling krijgt dan nu het geval is.

Opvallend weinig bioscoopaanbod voor een gemeente met 92.000 inwoners

Amstelveen heeft momenteel geen bioscoop en geen volwaardig filmtheater. Met ruim 92.000 inwoners zou je verwachten dat de stad tenminste een volwassen multiplex heeft. Even grote gemeenten als Delft, Hilversum of Helmond hebben bioscopen van 1.100 tot meer dan 1.300 stoelen. Uiteraard beïnvloedt de nabijheid van Amsterdam en Hoofddorp, met samen 14.500 bioscoopstoelen, het voorzieningenniveau van Amstelveen. Tegelijk biedt de verwachte groei van de bevolking van Amstelveen kansen, met name de flinke groei van het aantal jongeren tot 15 jaar met 14% tot 2035.

Aanbod benchmarkgemeenten bevestigt kansen voor Amstelveen

We hebben gekeken naar het bioscoopaanbod in 16 gemeenten die qua inwoneraantal en ligging (onder 'de rook' van een grote stad) overeenkomsten vertonen met Amstelveen. Uitgangspunt daarbij was het pre-coronajaar 2019. Van die 16 gemeenten hadden er zeven, net als Amstelveen, momenteel geen echte bioscoop. Gemiddeld zijn die zeven gemeenten met 59.000 inwoners een stuk kleiner dan Amstelveen. De overige negen gemeenten hebben elk een volwaardige bioscoop met gemiddeld 1.165 stoelen en ruim 6 zalen. Deze gemeenten zijn met 97.000 inwoners gemiddeld maar nauwelijks groter dan Amstelveen.

Benchmarkgemeenten met een bioscoop hebben goede stoelbezetting

Gemiddeld hadden de bioscopen en filmtheaters in de negen benchmarkgemeenten in

2019 (dus pre-corona) een goede stoelbezetting van 260 en zorgden ze in die gemeenten voor een animo van 3,5 bezoeken per inwoner per jaar. De drie Pathébioscopen in die groep hadden een gemiddelde stoelbezetting van 327 in 2019. Slechts drie van de negen bioscopen kenden een matige bezetting, die alle drie vanuit lokale omstandigheden goed kan worden verklaard.

Alle benchmarkbioscopen liggen in het stadscentrum

Net als het plan in het stadshart van Amstelveen, liggen alle negen vergelijkingsbioscopen in de centra van de betreffende gemeenten. Voor Pathé Schiedam geldt, net als voor het plan in Amstelveen, dat de centrumligging wordt gecombineerd met een snelwegligging, wat een extra voordeel is voor het aantrekken van bezoekers uit de regio.

Goede kansen voor een bioscoop in het stadshart van Amstelveen

De benchmark laat zien dat in dit type 'randgemeenten' een goede bioscoop op een centrumlocatie een prima bezetting kan draaien, ondanks een hoog stoelenaanbod in de naastgelegen grote stad. De benchmark toont in onze ogen voldoende aan dat een volwaardige bioscoop in Amstelveen – en met name in het stadshart – goed mogelijk is, mede vanwege de kwaliteitsimpuls die de beoogde bioscooplocatie de komende jaren zal ondergaan.

Marktruimte voor 1.000 tot 1.300 stoelen in Amstelveen; voor Pathé richting de bovenkant van die marge

Kijken we naar de acht vergelijkbare gemeenten uit de benchmark met een echte bioscoop, dan genereren de bioscopen en filmtheaters aldaar een gemiddelde animo van 3,7 bezoeken per inwoner per jaar. Voor Amstelveen met 92.000 inwoners zou dat een bezoekaantal van 339.000 betekenen. Als we aannemen dat Cinema Amstelveen 14.000 van hun huidige 28.000 bezoeken weet te behouden, dan resteren er voor de nieuwe bioscoop 325.000 bezoeken. Uitgaande van een benodigde stoelbezetting van tenminste 250 voor een redelijke exploitatie, zou er dan marktruimte zijn voor **circa 1.300 stoelen**. Uitgaande van een – voor dit type gemeenten geldende – gemiddelde Pathé-stoelbezetting van 325, zouden dat **circa 1.000 stoelen** kunnen zijn.

Bovenstaande schatting van de bezoekpotentie ging uit van een willekeurige operator van de bioscoop in Amstelveen. Omdat Pathé bovengemiddelde bezoekaantallen en animo's weet te realiseren, zou het totale bezoek in Amstelveen nog aanzienlijk hoger dan 339.000 kunnen uitkomen wanneer Pathé de operator wordt. De marktruimte gaat dan **richting de 1.100 à 1.300 stoelen**.

De eindconclusie is dat de benchmark aantoont dat een volwaardige multiplex bioscoop in Amstelveen – en met name in het stadshart – goed mogelijk is.

1

Aanleiding en vraag aan Leisure Advies

1.1 Aanleiding, vraagstelling en hoofdlijnen aanpak

Pathé heeft plannen om in het stadshart van Amstelveen een nieuwe bioscoop te vestigen en heeft behoefte aan een objectief oordeel of er marktruimte is voor deze nieuwe bioscoop. Leisure Advies is gevraagd daar onderzoek naar te doen. Concreet vertalen wij dat in de volgende vraag: voor hoeveel bioscoopstoelen is er marktruimte in Amstelveen. We gaan daarbij uit van de beoogde locatie in het stadshart en van het gegeven dat Pathé de operator van de bioscoop zal zijn.

De uitkomsten van het onderzoek zijn verwoord in dit rapport. Het onderzoek is volledig gebaseerd op deskresearch. Kern van het onderzoek is een benchmark waarbij het bioscoopaanbod in Amstelveen is vergeleken met dat in een selectie van gemeenten die overeenkomsten vertonen met Amstelveen. De vergelijking vindt plaats langs diverse kengetallen, waarna wordt besproken wat dit betekent voor de marktruimte voor toekomstig bioscoopaanbod in Amstelveen.

1.2 Risico's en verantwoordelijkheden

Het onderzoek is uitgevoerd door en onder verantwoordelijkheid van Leisure Advies bv. Bij het onderzoek en de samenstelling van dit rapport is uiterste zorgvuldigheid betracht. Daarbij is uitgegaan van de waarheidsgetrouwheid van door de opdrachtgever en door derden verstrekte informatie.

De in het rapport opgenomen ramingen zijn naar beste kennis en inzicht tot stand gekomen. Er kunnen zich ontwikkelingen voordoen die wij op dit moment niet kunnen voorzien en/of thans nog niet bekend zijn. Leisure Advies kan niet garanderen dat de ramingen daadwerkelijk zullen uitkomen.

Dit onderzoek en de coronacrisis

Dit marktruimteonderzoek is uitgevoerd in de nadagen van de coronacrisis. Deze crisis heeft een enorme impact gehad op cultuur, horeca en andere publieksvoorzieningen. Ook de bioscoopsector is hard getroffen.

De in het onderzoek gehanteerde (branche)kengetallen zijn gebaseerd op gegevens van voor corona. Wij gaan ervan uit dat bij de opening van de bioscoop in Amstelveen er geen sprake is van een pandemie of anderszins ernstige maatschappelijke situatie noch van beperkende maatregelen voor de bioscoopsector en dat het bioscoopbezoek zich heeft hersteld.

2

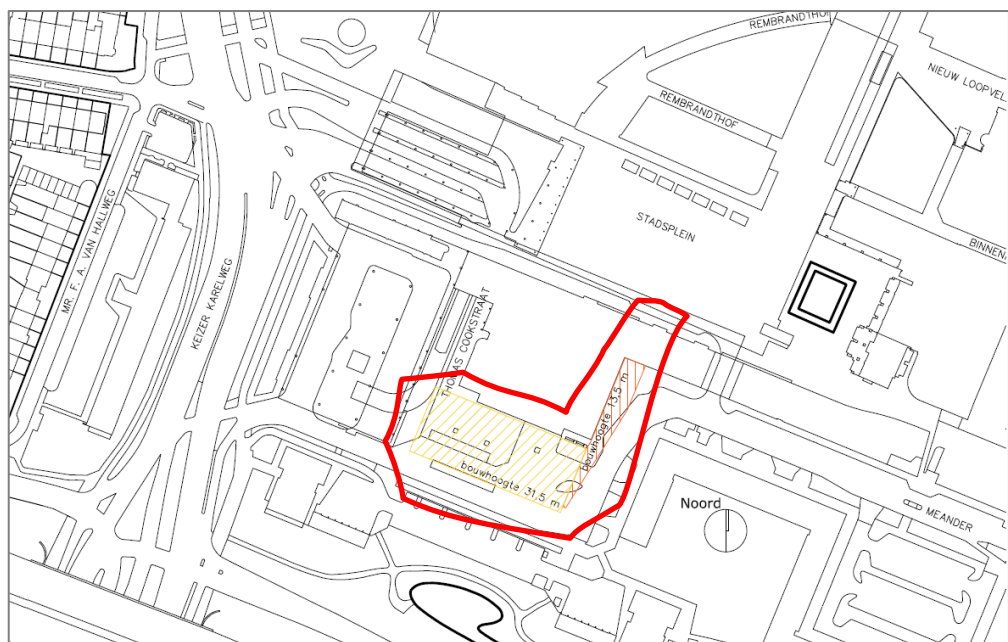
Bioscoopplan Amstelveen

Bioscoop onderdeel cultuurstrip Amstelveen

De nieuwe Pathé bioscoop krijgt vooralsnog 7 doeken en 1.200 à 1.250 stoelen en zal onderdeel uitmaken van de 'cultuurstrip' aan het Stadsplein in Amstelveen. Dit cultuurcluster omvat de Schouwburg Amstelveen (inclusief Cinema Amstelveen), Bibliotheek Amstelland, poppodium P60 en cultuureducatiecentrum Platform C. Geen onderdeel van de cultuurstrip, maar wel zeer dichtbijgelegen (200 meter lopen), is het Cobra Museum.

Mede vanwege de komst van Pathé zal er een herinrichting komen van de plint van de cultuurstrip. Pathé krijgt aan de voorzijde aan het Stadsplein een entree (zie Figuur 1). Het vertrekpunt is om te komen tot een aantrekkelijke cultuurstrip waarin de diverse culturele en educatieve functies optimaal tot hun recht komen, met levendige publieksruimtes om te ontmoeten en te verblijven, zowel overdag als 's avonds.

Figuur 1 *Situatie plan Pathé Amstelveen*

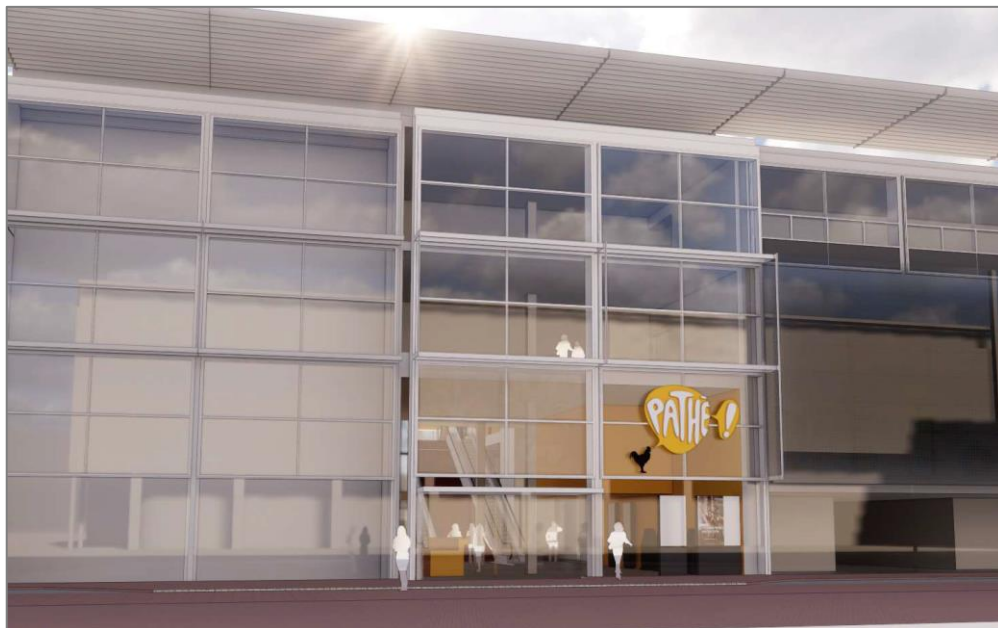

Bron: E-UP Design, 25 januari 2022. Bewerking: Leisure Advies bv

De entree van de Pathé krijgt een breed front met een glazen gevel en daarachter een vide (zie Figuur 2 en Figuur 3). Via roltrappen komen bezoekers in het bioscoopgedeelte, dat achter het theater ligt, met de foyer en zalen verdeeld over een aantal verdiepingen.

Deze situatie doet denken aan de situatie van Pathé Spui in Den Haag, die ook alleen maar een entree heeft op de begane grond aan het Spui. Alle functies zijn per roltrap bereikbaar vanaf bouwlaag 3. Dat dit niet per se een nadeel hoeft te zijn, illustreren de meer dan 1,2 miljoen jaarlijkse bezoeken aan deze bioscoop (stoelbezetting circa 550).

Figuur 2 *Impressie entree Pathé aan het Stadsplein*

Bron: E-UP Design, 25 januari 2022

Aan de achterzijden hebben de bezoekers uitzicht over de Meander en omgeving (zie Figuur 3 en Figuur 4). De bioscoop heeft dus ook aan die zijde een zichtlocatie, vanaf de nieuwe verbinding tussen Amstelveen-Zuid en Amstelveen-Noord over de dan verdiepte A9 (zie verderop).

Figuur 3 *Impressie Pathé bioscoop zijde zuidoost*

Bron: Epicurus, mei 2022

Figuur 4 *Impressie Pathé bioscoop zijde zuidwest*

Bron: Epicurus, mei 2022

Upgrading stadshart en verkeersafwikkeling A9

Het plan maakt onderdeel uit van een groter plan om het stadshart van Amstelveen te moderniseren en te verlevendigen. De gemeentelijke Visie Stadshart 2025 is in 2017 vertaald naar een ruimtelijke uitwerking. Onderdeel daarvan zijn o.a. uitbreiding van het winkelareaal binnen het kernwinkelgebied van het stadshart en versterken van het binnenstadkarakter door uitbreiding en intensivering van stedelijke functies, waaronder winkelen, wonen, werken en uitgaan. Andere elementen zijn herinrichten van het Stadsplein zodat daar zowel de markt kan plaatsvinden als evenementen en activiteiten die zorgen voor extra levendigheid en verbetering van de uitstraling van gevels en de kwaliteit van de routing. De herinrichting betreft bijvoorbeeld de kwaliteit van de openbare ruimte en van de verlichting.

Mede vanwege de verbreding van de A9 wordt de wegenstructuur van de Keizer Karelweg ter hoogte van het busstation drastisch veranderd. Dit zal de bereikbaarheid van het stadshart ten goede komen. Door de A9 op een aantal plaatsen te overkluizen, zullen beide delen van Amstelveen ten zuiden en ten noorden van de A9 letterlijk en figuurlijk beter met elkaar verbonden raken (zie Figuur 5 en Figuur 6). De herinrichting van de A9 zou rond 2026 gereed moeten zijn; de Pathé bioscoop zal volgens planning tussen 2025 en 2027 openen.

Tussen de nieuwe Pathé bioscoop en het nieuwe verkeersplein boven de A9 komt het Meanderplein (zie het witte vierkant in Figuur 6). De invulling daarvan is nog niet bekend maar naar verwachting komt daar een markant gebouw met een publieke invulling, die bijdraagt aan de levendigheid van het gebied. In de gemeentelijke “Gebiedsvisie Traverse

A9 – Stadshart” (maart 2021) staat daarover: “Gezien de locatie lijkt een programma voor de hand te liggen dat complementair is aan het bestaande Stadshart. Dus geen (grootschalige) retail maar eerder een veelzijdig, stedelijk en publiek programma in de plint. Aangezien de realisatie van het gebouw pas na afronding van het A9-project vanaf 2027 aan de orde kan zijn, wordt er in deze gebiedsvisie nog geen invulling gegeven aan deze locatie. Hoe dan ook, het is essentieel dat dit gebouw een aantrekkelijke plint aan het Meanderplein krijgt (met horeca en commerciële voorzieningen en een luifel?) ter begeleiding van de looproute naar het Stadsplein. (...). Als referentie kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een hotel met internationale uitstraling of aan een onderwijsvoorziening.”

Figuur 5 Toekomstige situatie verdiepte A9 en ligging Pathé Amstelveen

Bron: video still uit animatie Rijkswaterstaat (<https://youtu.be/PMYa6bVc4Yc>). Bewerking: Leisure Advies bv

Figuur 6 Toekomstige situatie verdiepte A9 en ligging Pathé Amstelveen

Bron: video still uit animatie Rijkswaterstaat (<https://youtu.be/PMYa6bVc4Yc>). Bewerking: Leisure Advies bv

3

Status quo bioscoopaanbod Amstelveen

3.1 Ontwikkeling aanbod en bezetting filmstoelen Amstelveen

Amstelveen heeft al vele jaren geen reguliere bioscoop. De enige bioscoop die de gemeente gekend heeft, Concordia, sloot in 1965 de deuren. Op dit moment is de enige filmvoorziening Cinema Amstelveen, onderdeel van Schouwburg Amstelveen, die in 1975 startte onder de naam Cinema Oscar. Er is een filmzaal met 100 stoelen en soms worden er films vertoond in de grote theaterzaal, met 680 stoelen. Volgens opgave van de NVBF heeft Cinema Amstelveen 2 zalen en 420 stoelen. De programmering van Cinema Amstelveen is zeer beperkt, met 15 à 20 vertoningen per week, wat het lage aantal van circa 28.000 bezoeken in 2018 en 2019 verklaart.

Verder was in Amstelveen tot voor kort Filmhuis Griffioen actief, onderdeel van de Vrije Universiteit Amsterdam. Griffioen had op Uilenstede een filmzaal met 52 stoelen en programmeerde af en toe in een collegezaal van de VU. De programmering van Griffioen was nog beperkter dan van Cinema Amstelveen. Het trok jaarlijks 2 à 3.000 filmbezoeken met circa 4 vertoningen per week. Eind 2021 is Filmhuis Griffioen gesloten. De programmering is overgegaan naar het nieuwe Rialto VU aan de Boelelaan in Amsterdam-Buitenveldert. Deze opende eind 2021 met 4 zalen en 424 stoelen en ligt circa 3,5 kilometer van het stadshart van Amstelveen.

In Tabel 1 laten we de ontwikkeling zien van het bioscoopaanbod (doeken en stoelen, volgens opgave NVBF) en van het bezoekaantal in Amstelveen. Zoals in de inleiding al is aangegeven, is het bioscoopbezoek in 2020 en 2021 sterk gedaald door de coronapandemie. Met het opheffen van de beperkende maatregelen zal het bioscoopbezoek vanaf maart 2022 naar verwachting weer herstellen. Tevens hebben we relevante bioscoopontwikkelingen in de regio aangegeven, die mogelijk van invloed kunnen zijn op de bezoekenontwikkeling in Amstelveen.

Tabel 1 Ontwikkeling bioscoopaanbod en bioscoopbezoek Amstelveen + kengetallen

	bezoeken	inwoners	freq. (1)	doeken	stoelen	bezett. (2)	relevante bioscoopontwikkeling in Amstelveen en regio
2022	nmb	92.300	-	2	420	-	Opening Filmkoepel Haarlem, 606 stoelen
2021	10 à 15.000	90.830	-	4	707	-	Sluiting Filmhuis Griffioen / opening Rialto VU (A'dam)
2020	10 à 15.000	91.675	-	4	707	-	K'polis Haarlem open (+934 st.) / Pathé Arena en City kleiner
2019	31.000	90.838	0,3	4	707	44	Opening Pathé Amsterdam-Noord (2.445 stoelen)
2018	30.000	89.870	0,3	4	707	42	Cinema Amstelveen kleiner aantal stoelen
2017	30.000	89.294	0,3	4	837	36	Filmhuis Griffioen voegt programmering in collegezaal toe
2016	28.000	88.602	0,3	3	602	47	
2015	28.000	87.162	0,3	3	602	47	Cinema Amstelveen voegt programmering in grote zaal toe
2014	23.000	85.015	0,3	2	202	114	Opening Filmhallen in Amsterdam, 730 stoelen (nu 776)
2013	19.000	84.379	0,2	2	202	94	Opening Eye in Amsterdam (in 2012), 717 stoelen
2012	21.000	83.363	0,3	2	202	104	Opening CineMeerse (nu Kinopolis) Hoofddorp, 1.115 stln.
2011	21.000	81.796	0,3	2	202	104	Opening Pathé Haarlem, 1.279 stoelen
2010	21.000	80.695	0,3	2	202	104	

Bronnen: CBS, NVBF. Bewerking: Leisure Advies

(1) Aantal bioscoopbezoeken per inwoner per jaar

(2) Aantal bioscoopbezoeken per stoel per jaar

De in de tabel genoemde regionale ontwikkelingen (kolom rechts) hebben als resultaat dat het stoelenaanbod in bioscopen en grote filmtheaters in de regio rondom Amstelveen (Amsterdam, Haarlem, Hoofddorp) in twaalf jaar met zo'n 7.400 stoelen is toegenomen. Dat lijkt veel, maar moet ook relatief worden gezien. In totaal hebben de Cebuco-gebieden Amsterdam-Purmerend en Haarlem-Beverwijk-Velsen ruim 21.000 stoelen. Het bioscoopbezoek in Nederland is tussen 2010 en 2019 (pre-corona) met liefst 35% gegroeid. Desalniettemin is het concurrentieveld het laatste decennium behoorlijk toegenomen.

Verder valt in de tabel een aantal zaken op:

- Het bioscoopbezoek in Amstelveen is zeer klein en betreft waarschijnlijk alleen bezoekers die geen zin hebben om naar Amsterdam of Hoofddorp te gaan en een klein deel bezoekers die specifiek voor de programmering naar bv. Griffioen gingen (hoewel die nauwelijks bijzonder was te noemen).
- De (zeer lage) stoelbezetting geeft geen bruikbare indicatie aangezien de grote zalen in Cinema Amstelveen en Griffioen vooral een theaterfunctie hebben/hadden. Feitelijk waren er maar twee 'echte' filmzalen in beide filmtheaters, met samen zo'n 150 stoelen. Het stoelenaanbod in Amstelveen is dan ook minimaal. We komen hierop terug in hoofdstuk 4.
- De bezoekfrequentie (aantal bezoeken per inwoner per jaar) is zeer laag, aangezien de meeste Amstelveners – wegens gebrek aan bioscoopaanbod – voor hun bioscoopbezoek naar Amsterdam (en mogelijk naar Hoofddorp) zullen gaan, al duurt het zowel per auto, per fiets als per OV nog 30-40 minuten voordat je in het centrum van Amsterdam bent. Naast de bioscopen in het centrum van Amsterdam zal vooral Pathé Arena door hen worden bezocht aangezien dat op slechts 15 minuten per auto van het stadshart van Amstelveen ligt en je er goed kunt parkeren. Kinopolis Hoofddorp is in 20 minuten per auto bereikbaar.

3.2 Bioscoopaanbod rondom Amstelveen

Als **verzorgingsregio** voor een bioscoop in het stadshart van Amstelveen hebben we een gebied aangehouden op circa 15 minuten rijafstand per auto vanaf het stadshart (zie Figuur 7). We gebruiken hier een relatief kleine *catchment area* gezien de grote stedelijke dichtheid van de regio. Er is in Groot-Amsterdam een zeer ruim bioscoopaanbod, waardoor bezoekers minder bereid zijn om lange afstanden te overbruggen om een film te zien.

In Tabel 2 staan alle huidige bioscopen in het gebied binnen 15 autominuten rondom het stadshart. Dat is exclusief het overige aanbod in Amsterdam, dat over de grens van dat gebied ligt. Totaal 7 bioscopen bieden een aanbod van 49 doeken en bijna 6.000 stoelen (zie ook Figuur 7). Geheel Amsterdam (inclusief Badhoevedorp en Diemen) en Hoofddorp hebben samen 14.500 stoelen. Dit betekent dat er naast de 6.000 stoelen binnen 15 autominuten er nog zo'n 8.500 stoelen op wat verdere afstand de markt beïnvloeden.

Tabel 2 Bioscoopaanbod binnen 15 autominuten van stadshart Amstelveen

Plaats	Bioscoop (1)	Aantal doeken	Aantal stoelen
Amsterdam	Pathé Arena	14	2.640
Amsterdam	Filmhallen	9	776
Amsterdam	Pathé City	7	484
Amsterdam	Rialto VU	4	424
Amsterdam	Rialto	3	270
Amsterdam	Cinecenter	4	254
Hoofddorp	Kinepolis Hoofddorp	8	1.115
TOTAAL		49	5.963

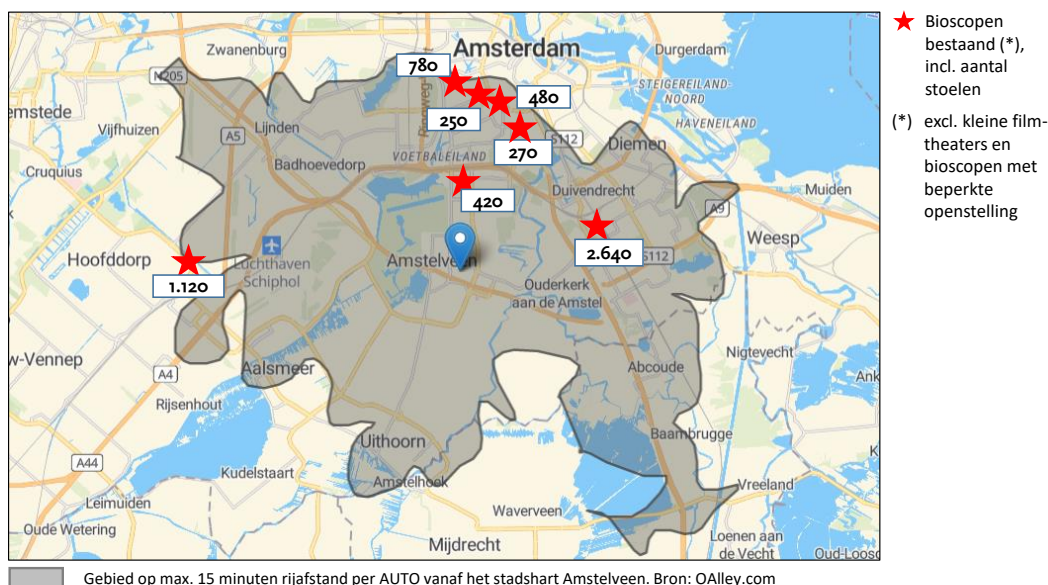
Bron: NVBF; situatie begin 2022. Bewerking: Leisure Advies bv

(1) Exclusief kleine filmtheaters, reisbioscopen en bioscopen met beperkte openstelling

(1) Excl. een deel van Amsterdam-Centrum, -Oost en -Noord, die over de 15-autominutengrens liggen

Figuur 7 toont de spreiding van het bioscoopaanbod in het verzorgingsgebied van 15 autominuten vanaf het stadshart van Amstelveen.

Wat opvalt is dat het, met uitzondering van het centrum van Amsterdam, een vrij 'leeg' gebied is qua bioscoopaanbod. Alleen met de recente komst van Rialto VU is er enig aanbod bijgekomen dat niet erg ver van het stadshart afligt. Die 'bioscoop' is overigens niet heel concurrerend. Rialto VU gebruikt collegazalen in een nieuw VU-complex. De filmtechniek is prima, maar de belevingswaarde voor een filmbezoeker is behoorlijk laag, zowel in de zaal zelf als in het gebouw als geheel. Iemand die echt een avondje uit wil, zal toch eerder een echte bioscoop zoeken, op een andere locatie dan Rialto VU.

Figuur 7 Bioscoopaanbod binnen 15 autominuten van stadshart Amstelveen

3.2

Verwachte vraagontwikkeling Amstelveen

Welke ontwikkelingen beïnvloeden de potentiële bioscoopvraag in Amstelveen? Kijken we naar enkele invloedfactoren die positief dan wel negatief kunnen uitpakken voor de bioscoopmarkt in Amstelveen, dan komen we tot het volgende overzicht:

Positief

- Amstelveen heeft nu ruim 92.000 inwoners. Volgens gemeentelijke prognoses zullen dat er in 2035 ruim 106.000 zijn (+15%). Het draagvlak voor een bioscoop en voor andere voorzieningen zal navenant toenemen in die periode.
- Het stadshart van Amstelveen zal de komende jaren worden gemoderniseerd, zoals beschreven in hoofdstuk 2. Daarmee zal vooral het uitgaanskarakter toenemen met als gevolg meer levendigheid in de avonduren, wat een bezoekingimpuls zal geven. Overigens zal vooral Pathé zelf voor die bezoekingimpuls zorgen.
- De bioscooplocatie aan de Meander, die nu nog een erg onaantrekkelijke uitstraling heeft, zal door de diverse plannen (overkluizing A9, bomenbrug en groene zone over de A9, markante nieuwbouw aan het Meanderplein met publieke functies) sterk in kwaliteit toenemen.
- Door een scala van verkeersmaatregelen zal de bereikbaarheid van het stadshart, zowel vanuit Amstelveen-Zuid als vanuit Amsterdam verbeteren. Daar gaat wel een lange periode van overlast aan vooraf. De diverse werkzaamheden zullen – gefaseerd – duren tot 2026. Maar de nieuwe Pathé zal niet (veel) eerder dan dat jaar openen, dus zal naar alle waarschijnlijkheid weinig overlast ondervinden.

Negatief

- Er zijn de laatste jaren veel nieuwe bioscopen bijgekomen in de regio Groot-Amsterdam en Haarlem. Door deze toenemende concurrentie zal de *catchment area* van bioscopen (de reisbereidheid van bezoekers) afnemen omdat er dichterbij meer, nieuwer aanbod komt.
- Een nieuwe en nabije concurrent is Rialto VU (het vernieuwde Griffioen) in Buitenveldert, op 10 autominuten van het stadshart. Tegelijkertijd bespraken we al dat die concurrentie beperkt is door de zwakke belevingswaarde van dit filmtheater. Bovendien zal er vooral een *arthouse* programmering worden getoond en is het dus geen concurrent voor het *mainstream* filmaanbod.

Samenvattend zal de bevolking van Amstelveen tot 2035 toenemen met 15% (+14.000). De voorziene ontwikkelingen in het stadshart en bij de A9 zijn positief voor de toekomstige uitgaansfunctie van dat gebied.

Amstelveen heeft momenteel geen bioscoop of volwaardig filmtheater. Met 92.000 inwoners zou je verwachten dat de stad tenminste een volwassen multiplex heeft, net als even grote gemeenten als Delft, Hilversum of Helmond (met 1.100 tot 1.300 bioscoopstoelen). Maar de nabijheid van Amsterdam en Hoofddorp, met samen 14.500 bioscoopstoelen, beïnvloedt uiteraard het voorzieningenniveau van Amstelveen. In het volgende hoofdstuk zullen we onderzoeken wat desalniettemin de kansen zijn voor een bioscoop in Amstelveen.

4

Marktruimte bioscoopstoelen Amstelveen

4.1

Hoe verhoudt Amstelveen zich tot vergelijkbare gemeenten?

Om de mogelijkheden qua bioscoopaanbod in Amstelveen te objectiveren, hebben we een benchmark uitgevoerd waarbij de actuele vraag/aanbod verhouding in Amstelveen is afgezet tegen een aantal min of meer vergelijkbare gemeenten. We hebben gekeken naar aantal bezoeken, aantal stoelen, stoeldichtheid, stoelbezetting en bezoekfrequentie en naar de omvang van het bioscoopaanbod in de grote 'buurgemeenten'.

Zestien vergelijkingsgemeenten

Bij de keuze van de vergelijkingsgemeenten zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Een inwoneraantal van circa +/- 50% tot +100% ten opzichte van Amstelveen. Dat zijn 90 gemeenten tussen circa 45.000 en 180.000 inwoners per eind 2019. We hebben een dergelijke brede range genomen omdat we van mening zijn dat inwoneraantallen in deze casus minder relevant zijn dan de criteria die hieronder worden genoemd.
- Gelegen 'onder de rook' van een grote stad (G5);
- Geen bijzondere eigenschappen die resulteren in bovengemiddelde toevloeiing van bestedingen/bezoeken.

Van de 90 Nederlandse gemeenten tussen 45.000 en 180.000 inwoners per eind 2019 resteert, na toepassing van de twee overige criteria, onderstaande lijst van 16 gemeenten (exclusief Amstelveen). Deze vormen tezamen de benchmark (zie Tabel 3).

Tabel 3 *Vergelijkingsgemeenten + grote buurgemeenten benchmark Amstelveen*

Vergelijkingsgemeenten	Inwoners 1 jan. '20	Naburige grote gemeente	Aantal inwoners grote gemeente	Stoelaantal biosc. + filmth. grote gem.	Idem, stoeldichtheid (stoelen/10.000 inw.)
Zaandijk	157.000	Amsterdam	873.000	12.942	148
Haarlemmermeer	157.000				
Schiedam	79.000	Rotterdam	652.000	7.318	112
Capelle aan den IJssel	67.000				
Barendrecht	49.000				
Ridderkerk	47.000				
Zoetermeer	125.000				
Delft	104.000	Den Haag	548.000	5.609	102
Leidschendam-Voorburg	76.000				
Pijnacker-Nootdorp	56.000				
Rijswijk	55.000				
Zeist	65.000				
Nieuwegein	64.000	Utrecht	359.000	6.758	188
Houten	50.000				
Helmond	93.000	Eindhoven	236.000	4.113	174
Veldhoven	46.000				
Gem. alle benchmarksteden	80.600	G5	534.000	7.348	138
Amstelveen	92.000	Amsterdam	873.000	12.942	148

Bron: CBS, NVBF. Situatie eind 2019. Bewerking: Leisure Advies bv

We hebben hier de situatie (eind) 2019 als basis genomen, aangezien dat het laatste volle jaar is pre-corona. In dat jaar meten we het aanbod, de bezetting, dichtheid en dergelijke

van het bioscoopaanbod. Verderop gaan we nog in op de ontwikkelingen na 2019.

In de tabel staan ook de grote steden aangegeven onder wiens 'rook' de vergelijkingsgemeenten liggen en het aantal bioscoopstoelen in die steden, zowel het totale aantal als het aantal per inwoner. Wat opvalt is dat Utrecht een stoeldichtheid (aantal stoelen per 10.000 inwoners) heeft die flink boven dat van de andere grote steden ligt. Alleen Eindhoven komt bij Utrecht in de buurt qua stoeldichtheid. De stoeldichtheid van de gemeente Amsterdam, waar Amstelveen 'bij hoort', ligt met 148 iets hoger (+ 7%) dan het gemiddelde van 138 stoelen per 10.000 inwoners in de G5-gemeenten.

Huidig bioscoopaanbod vergelijkingsgemeenten

In Tabel 4 hieronder staat voor alle vergelijkingsgemeenten in de benchmark het huidige aanbod aan bioscopen en filmtheaters weergegeven.

Tabel 4 Bioscoopaanbod in de vergelijkingsgemeenten

Gemeenten	Inwoners 1 jan. '20	Bioscopen (2019)		Filmtheaters (2019)		Naam bioscoop/filmhuis
		zalen	stoelen	zalen	stoelen	
Zaandam	157.000	6	1.175	2	153	Pathé Zaandam; Filmtheater De Fabriek
Haarlemmermeer	157.000	8	1.115	1	100	Kinepolis Hoofddorp; Het Oude Raadhuis
Schiedam	79.000	11	2.410	2	263	Pathé Schiedam; Wenneker Cinema
Capelle aan den IJssel	67.000	0	0	1	150	Isala Theater
Barendrecht	49.000	0	0	1	425	Theater het Kruispunt
Ridderkerk	47.000	0	0	0	0	-
Zoetermeer (1)	125.000	8	1.250	1	170	Kinepolis Zoetermeer; Filmhuis Cameo
Delft	104.000	7	1.338	2	169	Pathé Delft; Filmhuis Lumen
Leidschendam-Voorburg (2)	76.000	0	0	0	0	Kinepolis Leidschendam
Pijnacker-Nootdorp (3)	56.000	0	0	0	0	(plan, zie voetnoot)
Rijswijk	55.000	0	0	0	0	-
Zeist	65.000	4	1.040	0	0	Figi (mix bioscoop/theater/congreshotel)
Nieuwegein	64.000	0	0	0	0	-
Houten	50.000	4	527	1	91	CineLounge; Film aan de Slinger
Helmond	93.000	6	1.103	3	204	Pathé Helmond; De Cacaofabriek
Veldhoven	46.000	4	525	1	133	Cinema Gold; Theater de Schalm
Gem. alle benchmarksteden	80.600	3,6	655	0,9	116	
Gem. steden MET BIOSCOOP	97.300	6,4	1.165	1,4	143	
Amstelveen	92.000	0	0	4	707	Cinema Amstelveen; Filmhuis Griffioen

Bron: CBS, NVBF. Situatie eind 2019. Bewerking: Leisure Advies bv

(1) Kinepolis Zoetermeer is in 2019 verkleind van 1.250 naar 878 stoelen

(2) Kinepolis in Leidschendam is in juni 2021 geopend

(3) In Pijnacker-Nootdorp is Euroscoop/Pathé in aanbouw (11 zalen, max. 2.500 stoelen)

De 16 benchmarksteden hebben *gemiddeld* bijna 4 zalen en ruim 650 stoelen in bioscopen in hun gemeente (excl. filmtheaters). Echter, bijna de helft (zeven) van deze gemeenten heeft in het geheel geen bioscoop. Dat zijn – niet toevallig – vooral de kleinere gemeenten; de grootste gemeente waar in 2019 geen bioscoop was, was Leidschendam-Voorburg met 75.000 inwoners. En uitgerekend in die gemeente is in 2021 een bioscoop geopend met bijna 1.700 stoelen.

Met 92.000 inwoners, zonder bioscoop, steekt Amstelveen mager af ten opzichte van de benchmark. De negen gemeenten die wel een bioscoop hebben, zijn nauwelijks groter dan Amstelveen (gemiddeld 97.000 inwoners) maar hebben gemiddeld ruim 6 zalen en bijna

1.200 stoelen. Dat biedt dus kansen voor Amstelveen.

Hoe draaien de bioscopen in de vergelijkingsgemeenten?

In Tabel 5 worden relevante kengetallen getoond van elke vergelijkingsgemeente en van het gemiddelde daarvan. Gemiddeld trokken de 16 benchmarkgemeenten 192.000 bezoeken in 2019. Dat gemiddelde zegt echter niet zoveel. Focussen we op de negen gemeenten met een echte bioscoop, dan trokken die gemiddeld 340.000 bezoeken in 2019. Hun stoelbezetting was gemiddeld 260 bezoeken per stoel per jaar en de animo was 3,5 bezoeken per inwoner per jaar.

Van die negen gemeenten drukt Figi in Zeist het gemiddelde omlaag. Hun lage stoelbezetting kan worden verklaard doordat de zalen in Figi ook worden gebruikt als schouwburg en als congreszalen. Het aantal voorstellingen ligt in Figi daardoor veel lager dan in een reguliere bioscoop. Zonder Figi was het gemiddelde bezoek van de overige acht gemeenten 373.000 in 2019, de stoelbezetting 278 en de animo 3,7.

Deze behoorlijk goede cijfers worden dus gerealiseerd in deze acht gemeenten ondanks dat er een grote buurgemeente is met een (zeer) groot stoelenaanbod.

Tabel 5 Bezoekaantallen en kengetallen vergelijkingsgemeenten

Gemeenten	Totaal (2019)		Bezoeken 2019	Bezoek-frequentie	Stoel-bezetting	locatie bioscoop
	zalen	stoelen				
Zaanstad	8	1.328	411.000	2,6	309	centrum
Haarlemmermeer	9	1.215	408.000	2,6	336	centrum
Schiedam	13	2.673	600.000	7,6	224	centrum + snelweg
Capelle aan den IJssel	1	150	6.000	0,1	40	centrum
Barendrecht	1	425	10.000	0,2	24	centrum
Ridderkerk	0	0	0	-	-	-
Zoetermeer (1)	9	1.420	290.000	2,3	204	centrum
Delft	9	1.507	572.000	5,5	380	centrum
Leidschendam-Voorburg (2)	0	0	0	-	-	centrum
Pijnacker-Nootdorp (3)	0	0	0	-	-	(plan langs snelweg)
Rijswijk	0	0	0	-	-	-
Zeist	4	1.040	73.000	1,1	70	centrum
Nieuwegein	0	0	0	-	-	-
Houten	5	618	227.000	4,5	367	centrum
Helmond	9	1.307	347.000	3,7	265	centrum
Veldhoven	5	658	131.000	2,8	199	centrum
Gem. alle benchmarksteden	4,6	771	192.000	2,4	249	
Gem. steden MET BIOSCOOP	7,9	1.307	340.000	3,5	260	
Amstelveen	4	707	31.000	0,3	44	(plan: centrum+snelweg)

Bron: NVBF. Situatie (eind) 2019. Bewerking: Leisure Advies bv

(1) Kinopolis Zoetermeer is in 2019 verkleind van 1.250 naar 878 stoelen

(2) Kinopolis in Leidschendam is in juni 2021 geopend

(3) In Pijnacker-Nootdorp is Euroscop/Pathé in aanbouw (11 zalen, max. 2.500 stoelen)

Beperkt aantal bouwplannen in de vergelijkingsgemeenten

In de vergelijkingsgemeenten zijn enkele plannen voor nieuw bioscoopaanbod:

- Pathé/Euroscop Ypenburg, 11 zalen, max. 2.500 stoelen; opening 2022 à 2023 (weliswaar in de gemeente Den Haag, maar op de grens van Pijnacker-Nootdorp).
- In Delft heeft Filmhuis Lumen al langere tijd plannen om te verhuizen en uit te breiden in zalen en stoelen.

- Er een al wat ouder plan van Arcaplex om in Capelle a/d IJssel een bioscoop te bouwen. Het lijkt erop dat de kans dat dit doorgaat klein is.

Bovenstaande plannen leiden alleen in de regio Den Haag tot een flinke verandering van de vraag-aanbodverhoudingen. In de andere regio's is sprake van een min of meer stabiele situatie, hoewel er in de grote steden zelf nog wel diverse plannen zijn (bv. Amsterdam-Zuid, Amsterdam-Houthavens (Vue?) en Amsterdam-Oost (Rialto), in Rotterdam-Zuid (Pathé) en Utrecht (binnenkort te openen Filmtheater Slachstraat).

Het plan in Amsterdam-Zuid (op de Zuidas) zou bedreigend kunnen zijn voor de beoogde bioscoop in Amstelveen. Gezien ook de diverse andere plannen die er in Amsterdam zijn, zou het goed zijn als die gemeente kritisch gaat kijken naar de omvang en locatie van die plannen. De vraag is of er niet een situatie van overaanbod zal gaan ontstaan.

Beperkte ontwikkelingen tussen 2019 en nu

Vanwege de coronaperiode is voorgaande analyse gedaan in het laatste pre-coronajaar 2019. Omdat de markt intussen niet heeft stilgestaan, hebben we gekeken wat er sindsdien is gebeurd qua bioscoopaanbod. Tabel 6 laat dat zien.

Tabel 6 Ontwikkeling bioscoopaanbod in vergelijkingsgemeenten sinds 2019

ALLEEN BIOSCOPEN	Situatie 2019		Situatie 2022		Verschil 2022 vs. 2019	
	zalen	stoelen	zalen	stoelen	zalen	stoelen
Zaansstad	6	1.175	6	1.175	0	0
Haarlemmermeer	8	1.115	8	1.115	0	0
Schiedam	11	2.410	11	2.410	0	0
Capelle aan den IJssel	0	0	0	0	0	0
Barendrecht	0	0	0	0	0	0
Ridderkerk	0	0	0	0	0	0
Zoetermeer	8	1.250	8	878	0	-372
Delft	7	1.338	7	1.338	0	0
Leidschendam-Voorburg	0	0	11	1.677	11	1.677
Pijnacker-Nootdorp	0	0	0	0	0	0
Rijswijk	0	0	0	0	0	0
Zeist	4	1.040	4	1.040	0	0
Nieuwegein	0	0	0	0	0	0
Houten	4	527	4	527	0	0
Helmond	6	1.103	6	1.101	0	-2
Veldhoven	4	525	4	525	0	0
Gem. alle benchmarksteden	3,6	655	4,3	737	0,7	81
Gem. steden MET BIOSCOOP	6,4	1.165	6,9	1.179	0,5	14
Amstelveen	0	0	0	0	0	0

Bron: NVBF (2019 en 2022). Bewerking: Leisure Advies bv. Betreft ALLEEN BIOSCOPEN (geen filmtheaters)

Feitelijk zijn er maar twee ontwikkelingen geweest: in Leidschendam is een grote Kinopolis geopend en datzelfde Kinopolis heeft haar verouderde bioscoop in Zoetermeer gerenoveerd en daarbij het stoelaanbod flink verkleind.

Dat laatste heeft afgelopen jaren in veel meer bioscopen plaatsgevonden, zoals bij Pathé Arena en Pathé City in Amsterdam en in diverse Vue-bioscopen. Motieven daarvoor waren onder andere de (tijdelijk) lagere vraag vanwege corona en de behoefte bij bioscoop-bezoekers aan meer ruimte en luxe.

4.2 Conclusies benchmark

Wat leren we van deze benchmark?

- Amstelveen heeft op dit moment een bioscoopaanbod dat overeenkomt met dat in zeven (44%) van de 16 vergelijkingsgemeenten, namelijk géén bioscoop. Die zeven gemeenten zijn wel allemaal een stuk kleiner dan Amstelveen (gemiddeld hebben ze 59.000 inwoners). Amstelveen is met 92.000 inwoners dus een buitenbeentje zonder bioscoopstoelen. Het kleinere Schiedam heeft zelfs 2.400 stoelen op 79.000 inwoners. De Pathé aldaar (voorheen Euroscoop) richt zich met zijn snelwegligging overigens wel nadrukkelijk op de gehele regio.
- Van de 16 vergelijkingsgemeenten hadden er in 2019 acht (50%) een volwaardige bioscoop: Zaandam, Hoofddorp, Schiedam, Zoetermeer, Delft, Houten, Helmond en Veldhoven.¹ Samen hadden die acht bioscopen 9.400 stoelen in 2019, gemiddeld 1.180 stoelen per bioscoop. Hun stoelbezetting was bijna 300 in 2019.²
- De bioscopen in Zaanstad, Hoofddorp, Delft, Houten en Helmond hebben een prima bezetting (gemiddeld 348 in 2019). Drie van die vijf zijn Pathé bioscopen die sowieso ver boven het landelijk gemiddelde presteren. Hoofddorp heeft een sterke positie in de Haarlemmermeer. Ook servicebioscoop Cinelounge in Houten doet het bijzonder goed, maar heeft mogelijk voordeel bij de sluiting in 2018 van Kinopolis Nieuwegein.
- De bioscopen in Schiedam en Veldhoven hadden in 2019 een benedengemiddelde bezetting, maar waren nog niet zo lang open en verkeerden nog in een aanloopfase. Kinopolis Zoetermeer draaide de laatste jaren matig door veroudering en was in 2019 een periode gesloten voor renovatie.
- Over de drie Pathé bioscopen in de benchmark (in 2019 waren dat Zaanstad, Delft en Helmond) valt nog op te merken dat zij weliswaar een prima stoelbezetting hebben (gemiddeld 327 in 2019), maar dat deze wel een stuk lager is dan het landelijke Pathé-gemiddelde van circa 380 over de jaren pre-corona. Dat hoge gemiddelde wordt vooral bepaald door de Pathé's in de grote steden.
- Opvallend is dat alle bioscopen in de benchmarkgemeenten een centrumligging hebben. Pathé Schiedam combineert dat met een ligging naast de snelweg, wat de kwaliteit van de locatie nog verbetert.

Goede kansen voor een bioscoop in het stadshart van Amstelveen

De benchmark laat zien dat in dit type 'randgemeenten' een goede bioscoop op een centrumlocatie een prima bezetting kan draaien, ondanks een hoog stoelenaanbod in de naastgelegen grote stad. De onderzochte locatie in het stadshart van Amstelveen is een gecombineerde centrumligging en snelwegligging. Dat vergroot de kans op succes voor een bioscoop op deze locatie. Bovendien neemt de kwaliteit van die locatie de komende jaren sterk toe door de in dit rapport beschreven stedenbouwkundige en infrastructurele ingrepen.

¹ Figi in Zeist hebben we hier buiten beschouwing gelaten. Hun zeer lage bezetting hebben we in de vorige paragraaf toegelicht (congres- en theaterfunctie).

² Inmiddels is ook in Leidschendam-Voorburg een grote bioscoop geopend, maar omdat dat in de corona-periode was, valt die buiten de benchmark die 2019 als peiljaar had.

Marktruimte voor 1.000 tot 1.300 stoelen in Amstelveen; voor Pathé richting de bovenkant van die marge

Op basis van de gemiddelde uitkomst van alle benchmarkgemeenten (zie Tabel 5) is een reguliere bioscoop met 770 stoelen zonder meer mogelijk in Amstelveen.

Kijken we naar de acht vergelijkbare gemeenten uit de benchmark met een echte bioscoop (exclusief o.a. Zeist), dan genereren de bioscopen en filmtheaters aldaar een gemiddelde animo van 3,7 bezoeken per inwoner per jaar, gerelateerd aan de inwoners in de eigen gemeente. Voor Amstelveen met 92.000 inwoners zou dat een bezoekaantal van 339.000 betekenen. Als we aannemen dat Cinema Amstelveen – al dan niet met behulp van aanpassing van hun programmering – 14.000 van hun huidige 28.000 bezoeken weet te behouden³, dan resteren er voor de nieuwe bioscoop 325.000 bezoeken. Uitgaande van een benodigde stoelbezetting van tenminste 250 voor een redelijke exploitatie, zou er dan marktruimte zijn voor **circa 1.300 stoelen**. Uitgaande van een – voor dit type gemeenten geldende – gemiddelde Pathé-stoelbezetting van 325, zouden **circa 1.000 stoelen** voldoende zijn om dat aantal bezoeken te kunnen faciliteren.

Bovenstaande schatting van de bezoekpotentie – een animo van 3,7 bezoeken per inwoner – gaat uit van een willekeurige operator van de bioscoop in Amstelveen. Omdat Pathé bovengemiddelde bezoekaantallen en animo's weet te realiseren, zou het totale bezoek in Amstelveen aanzienlijk hoger dan 339.000 kunnen uitkomen wanneer Pathé de operator wordt. De marktruimte gaat dan **richting de 1.100 à 1.300 stoelen**.

4.3 Eindconclusie

De benchmark toont in onze ogen voldoende aan dat een volwaardige multiplex bioscoop in Amstelveen – en met name in het stadshart – goed mogelijk is.

Het enige minpunt is de mogelijke (maar onzekere) komst van een nieuwe bioscoop op de Zuidas in Amsterdam. Dat risico is echter niet zodanig dat bovenstaande conclusie hierdoor verandert. Hooguit zou er wat meer afvloeiing vanuit Amstelveen naar Amsterdam kunnen gaan plaatsvinden, maar niet zodanig dat de bezetting van de nieuwe bioscoop daardoor zo laag zou worden dat het bestaansrecht daarvan in gevaar zou komen.

Ervan uitgaande dat de Zuidas-bioscoop geen wezenlijk andere programmering zal bieden dan de Pathébioscoop in het stadshart van Amstelveen zijn er, wellicht met uitzondering van bewoners van de meest noordelijke wijken van Amstelveen (Randwijck, Kronenburg, Uilenstede; samen minder dan 10.000 inwoners), voor de (overige 82.000) Amstelveners weinig redenen om naar de Zuidas te gaan voor bioscoopbezoek.

³ Meer voor de hand liggend is dat Cinema Amstelveen zal stoppen met filmprogrammering.